

TIJGERHAAIEN IN DE RODE ZEE

Jaren geleden werkte ik in het zuiden van de Rode Zee op een liveboard die vertrok vanuit Port Ghalib. Meestal gingen onze trips naar het diepe zuiden, The Brother Islands of Daedalus. Maar Rocky Island en Zabargad waren nog vrij nieuw voor me. Van een ander schip hoorden we dat zij bij Rocky Island tijgerhaaien hadden gezien. Wat? Zitten er ook tijgerhaaien in de Rode Zee?

Een week nadat we hoorden dat er tijgerhaaien waren gespot, gaan we weer naar Rocky om te kijken of we ze kunnen vinden. Ik ben inmiddels een aardig bedreven en ervaren duiker, ook met haaien. Ik weet hoe ik veilig met ze kan duiken, maar ik heb natuurlijk ook van die spannende, eerste momenten gehad en dit zal (hopelijk) mijn eerste ontmoeting zijn met een tijgerhaai. Veel onervaren duikers en niet-duikers hebben hun mening over haaien klaar, vaak zijn die meningen sterk overdreven en volledig uit zijn verband getrokken. Dit komt mede door films, zoals Jaws, waarin haaien als doelbewuste en wraakzoekende moordmachines worden neergezet. Mooie films, maar de werkelijkheid is vaak anders. Er zijn ruim 550 soorten haaien, waarvan de meeste onschuldig zijn. Vaak zijn de haaien banger voor ons dan wij voor de dieren, want ook haaien hebben veel vijanden. De tijgerhaai is wel iets anders: ze staan aan de top van de voedselketen en ze leven voornamelijk op diepe plateaus en riffen, althans, dat denken we.

We vertrekken met achttien gasten vanuit Port Ghalib richting Rocky Island. We varen de hele dag en nacht, met uitzondering van de twee duiken die we onderweg maken. Tot het zeven uur in de ochtend is en de zeemannen de eerste lijnen op het rif aanbrengen. Mijn collega Mohamed en ik geven in de salon de duikbriefing, waarbij we bijzonder aandacht geven aan de tijgerhaai. Mohamed legt uit dat het gedrag van de haai vergelijkbaar is met dat van de oceanische witpunthaai. Dat komt goed uit, want die haai ken ik erg goed. De tijgerhaai wil je graag van achter benaderen. Het dier is nieuwsgierig naar het onbekende, ruimt de zee op door zieke en dode dieren te eten en kan zes tot zeven meter lang worden. Door hun grootte en brede bouw is de tijgerhaai echt enorm indrukwekkend, alsof er een vrachtwagen recht op je afkomt.

Wat de haai ook doet: blijf waar je bent, blijf bij elkaar, bij voorkeur in een verticale positie. Blijf fysiek zo rustig mogelijk en kijk de haai te allen tijde aan; zo weet het dier dat je geen prooi

bent en dat is wel zo veilig bij zulke grote roofdieren. Blijf niet hangen aan het wateroppervlak als je terugkomt bij de boot, maar ga direct het water uit. Dit om spartelen te voorkomen, want dat trekt de aandacht. Tijgerhaaien in de Rode Zee staan erom bekend voornamelijk op flinke diepte gespot te worden en ze blijven drie tot zes weken rond hetzelfde rif hangen voordat ze weer verder trekken. We kunnen natuurlijk niet garanderen dat de tijgerhaai er is, maar vorige week hebben meerdere boten de tijger hier gezien, dus we hopen op het beste.

Na de briefing gaan we in twee groepen duiken en nemen de zodiac naar de westzijde van het rif. Daar kun je op ongeveer 30 meter een schouder vinden en het plan is om daar op het splitsingspunt van de stroming (het oog van de duik) te water te gaan. Over de schouder richting het zuiden en als de schouder eindigt, langzaam opstijgen naar tien meter, om met het rif in het oog in het blauwe water rustig op onze boot af te zwemmen. Je moet weten dat er ook Oceanische witpunthaaien gesignaleerd zijn en het is niet ongebruikelijk om in deze tijd van het jaar een manta te treffen. Twee zodiacs vol duikers varen uit en ik rol als eerste achterover om de stroming te controleren. We zitten precies in het oog van de duik en terug aan de oppervlakte, geef ik aan de zeemannen door dat de gasten hier te water kunnen. Ze rollen achterover en samen dalen we rustig en gestaag af naar de schouder op 30 meter. Nu moet je weten dat ik nog nooit een tijgerhaai onder water heb gezien.

Ik voel de spanning in mijn buik en ik blijf achter ons kijken, aangezien de tijgerhaai je graag van achter benadert. Het water is nog erg blauw en donker, en ik ben dan ook verbaasd als ik ineens een lel van een haai zie op vijftien meter afstand. Waarom heb ik die reus niet zien aankomen? Mijn collega Mohamed had helemaal gelijk: het dier komt als een vrachtwagen op je af. Wauw! Ik tik op mijn tank om de aandacht te trekken en ik wijs naar de haai zodat iedereen haar ziet. De haai lijkt een zwangere dame of gewoon een flinke gast. We houden onze positie

in het water vast en de haai zwemt wat rond, maar komt niet naar ons toe. Ik moet zeggen dat ik daar blij om ben. Het dier is groot en het is zo al indrukwekkend genoeg. Als de haai uit het zicht is verdwenen, vervolgen we de geplande route en aan het einde van de schouder stijgen we langzaam op naar tien meter. Ik zwem een stukje van het rif af. **Ik merk aan mezelf dat ik erg opgelucht ben over de tijgerhaai. Ik was blijbaar toch meer gespannen dan dat ik als 'stoere' gids van mezelf had gedacht, interessant.** Ik kijk even achterom om te zien hoe het met mijn duikers gaat en het valt me op dat Valerie moeite heeft een relaxed drijfvermogen aan te houden. Ik ga even bij haar kijken. Zodra ik haar in de ogen kijk, merk ik dat ze iets alerter is. Ik vraag of ze oké is en ze haalt haar schouders op. Als het lastig blijft, kunnen we beter direct naast het rif duiken, bedenk ik me. Binnen enkele minuten pak ik Valerie bij de hand om haar richting het rif te nemen en de rest van onze groep volgt. Nu hebben we voor de duik gebriefd over de tijgerhaai en de Oceanische witpunthaai. De eerste hebben we gezien, maar de tweede zie je normaal niet direct naast het rif, omdat deze haai in het blauwe water leeft. De kans is dus klein om het dier in dit deel aan te treffen.

Wat ik ook aanwijs op het rif, mijn gasten kijken alleen maar vol verwachting in het blauwe water. Terwijl ik aan het nadenken ben, controleer ik mijn lucht. Ik kijk omlaag naar mijn manometer en ik zie iets op de achtergrond bewegen. Ik houd mijn adem in als ik de tijgerhaai vijf meter onder ons zie passeren. Huh, de tijgerhaai leeft toch op die diepte? Ik tik direct op mijn tank en ik wijs naar de haai. De tijgerhaai is van achteren gekomen, onder ons door. Inmiddels zwemt het dier voor ons op tien meter wanneer hij zich omdraait. De haai zwemt recht op ons af! Wat een beest. Mijn hartslag schiet omhoog en ik houd mijn adem in. Ik zie aan mijn gasten dat ik niet de enige ben. Gelukkig houden we onze positie vast. De haai komt echt dichtbij. Ik blijf dicht tegen het rif hangen, maar het dier doet hetzelfde. Wat, dit is een Oceanische rifhaai! Stom, dat had ik moeten weten. De haai

passeert me op een halve meter en zwemt recht op Peter af. Peter is een oudere heer die volop video's aan het maken is. De haai hangt recht voor hem, kijkt even en draait dan weg om weer in het blauwe water te verdwijnen. Wat een moment! Ik voel hoe mijn bloed nog stevig door mijn aderen pompt. Terug bij de boot worden we ook nog eens vergezeld door drie andere Oceanische witpunthaaien en we nemen nog een minuut of tien om van deze show te genieten voordat we aan boord klimmen. Op het dek zet ik mijn tank neer als ik Mohamed op het achterdek uit het water zie komen. Ik loop enthousiast naar hem toe en ik vertel direct dat we de tijgerhaai hadden. Hij en zijn groep ook, lacht hij. Terwijl hij me vragend aankijkt zegt hij: «En, wat vond je ervan?»

«Tjemig, ik dacht dat ik in mijn broek scheet toen hij recht op me afkwam,» zeg ik. Mohamed begint te lachen. «Ik zei toch dat het net een vrachtwagen is!» In de drie maanden daarna mag ik iedere week op Rocky duiken en vrijwel iedere week zien we tijgerhaaien tot een maximum van zes verschillende tijdens één duik. Ik blijf ze spannend vinden en dat intrigeert me enorm. Het zijn uiteindelijk grote roofdieren en echte macho's van de zee. De haai die wij zagen, bleek inderdaad een dame te zijn die met de week dikker werd, dus toch zwanger. Na een maand of drie vertrekken de haaien en ze zijn sindsdien niet meer op Rocky gespot. Maar geloof me, tijgerhaaien zijn fantastisch. Je kunt prima met ze duiken, als je maar weet wat je wel en niet kunt doen. En er is niets mis mee om een beetje bang te zijn, dat maakt je alert en dat gebruik ik om me nog grondiger voor te bereiden. Uiteindelijk is Moeder Natuur waanzinnig mooi en wat een zegen dat ik dit mag meemaken.

Love life... Blow bubbles

Anke Westerlaken is werkzaam als liveboard Cruise Director, duikgids, PADI-, SSI-, DAN-instructeur en NOB Instructor Trainer. Actief in Egypte, Malediven, Indonesië en Bahamas. Meer informatie: www.lovediving2.com